

Anotace

Cvičení tohoto typu je vhodné zařadit do výuky, pokud chceme žákům ozřejmit použití dublet (triplet), které se neliší významově, ale pouze svou stylovou platností. Zadáání lze libovolně variovat, v tomto pracovním listu se jedná o varianty stále, pořád a furt.

Postup práce

Před obdržení pracovního listu by měli žáci vidět všechny varianty a měli by si jich sami všimnout v textu.

Učitel se poté zeptá žáků, kdy by jakou variantu použili. Může je vyzvat, aby si představili, že mluví s kamarádem / ředitelem / učitelem nebo že píše oficiální nebo neoficiální e-mail.

Varianty by se měli pokusit seřadit podle formálnosti. Následně se sami podívají do aplikace SyD, předem musí být obeznámeni s jejím fungováním.

Po zobrazení výsledků si žáci mohou sami ověřit, zda odpovídají jejich očekáváním o formálnosti daných variant. Za tímto účelem se také mohou podívat na typy textů a zjistit, v jakých se nejčastěji používá jaká varianta. Žáci si mohou povšimnout např. relativně častého užití varianty furt v korespondenci. Učitel pak může s žáky diskutovat o tom, jak se korespondence blíží mluvenému jazyku a zda jsou tyto tendence silnější např. při psaní sms zpráv. Dále by měl upozornit na to, že s použitím varianty furt v mluveném jazyce souvisí také její neformálnost a že se tedy nehodí do oficiálního projevu.

Nakonec si mohou žáci vyzkoušet použití sami. Mohou si například v rolových hrách stěžovat různým lidem a podle toho vhodně měnit lexikum. Paní učitelce tak mohou říkat: *Moje kamarádka pořád mluví a já neslyším, co říkáte.* Spolužákovi mohou říct: *Eva furt kecá a já nic neslyším!* Role se zadanými problémy, situacemi a slovní zásobou si může učitel připravit předem nebo je mohou vymyslet sami žáci.

Stále mě někdo opravuje. Ještě pořád neumím dobře česky. Proč mi to furt nejde?!

- 1) Porovnejte varianty *stále*, *pořád*, *furt*. Jaká je nejformálnější, jaká je nejméně formální?**
- 2) Podívejte se do korpusu (<https://syd.korpus.cz/>) a řekněte, která varianta se nejčastěji používá při psaní a která při mluvení?**
- 3) V jakých psaných textech se nejčastěji používá *stále*, v jakých *pořád* a v jakých *furt*?**
- 4) Stěžujte si na to, co pořád dělá váš kamarád / vaše kamarádka. Používejte vhodnou variantu a vhodná slova podle toho, komu si stěžujete.**

Postup práce s korpusem

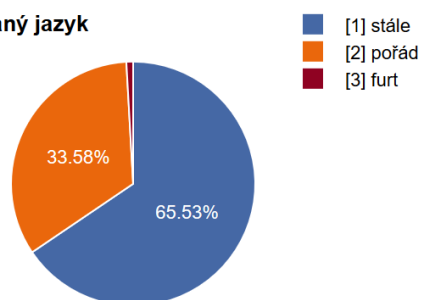
Do okének aplikace SyD jednotlivě napište všechny varianty. Nechte zaškrtnuté políčko a=A (nezáleží na tom, jestli je první písmeno malé nebo velké), ale nezaškrťávejte políčko lemma (chcete hledat jen tyto konkrétní tvary slovesa). Klikněte na tlačítko Porovnat varianty. Pro zobrazení typů textů klikněte na záložku Psaný jazyk a dále Typy textů.

Řešení

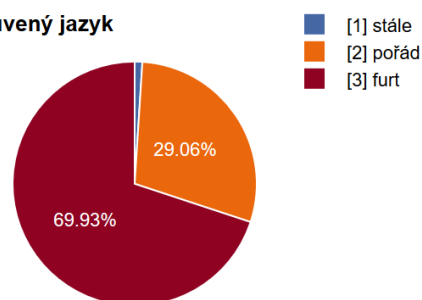
1) stále – pořád – furt

2) Při psaní se nejčastěji používá varianta stále, při mluvení furt.

Psaný jazyk

Mluvený jazyk

3) Typy textů

